

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET	Zorgorganisatie/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p><i>Financiering in de zorg vloeit voort uit de Wet langdurige zorg, Zorgverzekeringswet, Wmo 2015 of Jeugdwet. De crisis rond het coronavirus zou de declaratie- en financieringsstromen onder druk kunnen zetten.</i></p> <p>Bekostiging digitale zorg Bekijk hier de mogelijkheden die er volgens de NZa zijn voor de diverse zorgsectoren om digitale zorg bekostigd te krijgen. De mogelijkheden zijn uitgewerkt in de Wegwijzer bekostiging digitale zorg 2020</p> <p>De NZa verruimt mogelijkheden zorg op afstand. Daarnaast heeft de NZa een informatiekaart gemaakt waarin te zien is welke declaratietitels worden gebruikt voor zorg op afstand, per zorgsector.</p> <p>Zorgkostenplafonds Door de coronacrisis is het mogelijk dat zorgaanbieders meer zorg dan verwacht moeten gaan leveren. Wanneer er een kostenplafond is afgesproken tussen zorgverzekeraar en zorgaanbieder, en verleende zorg het plafond te boven gaat, is er een kans dat een rechter de mogelijkheid heeft</p>	<p>Werktijdverlies Maatregel: Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW).</p> <p>De maatregel is vanaf 6 april van kracht. De voorwaarden van de regeling zijn bekend, alsook de regeling zelf. Daarnaast is op 3 april een aantal technische wijzigingen in de regeling doorgevoerd. Bedrijven die aan de voorwaarden voldoen, kunnen binnen twee tot vier weken een voorschot verwachten.</p> <p>Mislopen van inkomsten Maatregel: Tijdelijke aanvullende uitkering van drie maanden. Deze maatregel is aanvullend op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).</p>	<p>Maatregel: Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW).</p> <p>De maatregel is vanaf 6 april van kracht. De voorwaarden van de regeling zijn bekend, alsook de regeling zelf. Daarnaast is op 3 april een aantal technische wijzigingen in de regeling doorgevoerd. Bedrijven die aan de voorwaarden voldoen, kunnen binnen twee tot vier weken een voorschot verwachten.</p> <p>Maatregel: Er komt een apart vangnet voor ontslagen flexwerkers die niet in aanmerking komen voor een uitkering, nadat de PvdA erin wist te slagen een coalitie te vinden voor een gezamenlijk voorstel. Lees hier alvast het nieuwsbericht van het AD.</p>

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET	Zorgorganisatie/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>de overeenkomsten aan te passen wegens 'onvoorziene omstandigheden'. Ga hierover in gesprek met uw zorgverzekeraar. Ga ook in gesprek wanneer de omzet juist minder is door onvoorziene omstandigheden, en onthoudt: Zorgverzekeraars hebben een plicht met betrekking tot de continuïteit van zorg.</p> <p>Mededinging Als zorgaanbieders samenwerken moeten zij rekening houden met mededingingsregels. De ACM meldt dat zij graag vragen beantwoordt over samenwerking tussen bedrijven om de crisis te bestrijden. Concurrentieregels zouden veel ruimte bieden om in dergelijke crises samen te werken, ten bate van mensen en bedrijven.</p> <p>De ACM stemt ermee in dat zorgverzekeraars samen afspraken mogen maken om financiële steun te geven aan zorgaanbieders tijdens de coronacrisis, omdat de zorg tijdens en na de crisis in stand moet worden gehouden. Lees hier het bericht.</p>	<p>Ziekte: Wanneer u ziek bent kunt u afhankelijk van de omstandigheden een beroep doen op uw AOV verzekering.</p> <p>Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) O.m. Zzp'ers kunnen een beroep doen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkomensondersteuning <p>Komende 3 maanden < sociaal minimum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfskrediet. <p>Lening van max. 10.157-, met 2% rente Regeling geldt voor nu tot 1 juni 2020</p>	

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

Mogelijk aanpassingen zorginkoopbeleid 2021

Zorgverzekeraars publiceren uiterlijk 1 april hun zorginkoopbeleid voor 2021. De gevolgen voor de zorginkoop door het coronavirus zijn nog niet altijd goed in te schatten. [De NZa heeft aangegeven het begrijpelijk te vinden dat er hierdoor gedurende 2020 nog aanpassingen zullen plaatsvinden in het zorginkoopbeleid.](#) Deze aanpassingen moeten wel, volgens de regels, tijdig gedaan worden, op de juiste plek en goed gemotiveerd zijn om transparantie in het contracteerproces te waarborgen.

Steun voor zorgaanbieders in de basisinfrastructuur en (tijdelijke) verpleeghuiszorg: [Brief ZN d.d. 17 maart 2020](#)

Voorzien in liquiditeit middels adequate bevoorschotting. Extra kosten door coronacrisis vergoed.

1. Steun voor zorgaanbieders in de langdurige zorg: [Brief ZN d.d. 23 maart 2020](#)

- Financiering van extra kosten door coronacrisis middels NZa-regeling, waar nodig bevoorschotting.
- Compensatie van omzetsderving tot in elk geval 1 juni.
- Op peil houden van liquiditeit door opzetten of doorbetalen van voorschotten.
- Tijdelijke versoepeling van verantwoording

2. Uitwerking steunmaatregelen langdurige zorg. [Brief ZN d.d. 16 april 2020](#)

VWS heeft haar opdrachtbrief aan de NZa afgerond, waarin nader wordt ingegaan op de aangekondigde maatregelen die zien op bovenstaande punten voor de langdurige zorg. Een nadere uitwerking van deze punten kunt u lezen in de brief van ZN. Het bericht van de NZa kunt u [hier](#) lezen. [Hier](#) kunt u de opdrachtbrief van VWS inzien.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

Steun voor alle andere zorgaanbieders¹ die een contractuele overeenkomst met de zorgverzekeraar hebben afgesloten: [Brief ZN d.d. 25 maart 2020](#)

- Financiële ondersteuning van 1 maart tot 1 juni, waar nodig in de vorm van liquiditeitsbijdrage of continuïteitsbijdrage.
- Extra kosten door coronacrisis kunnen worden gedeclareerd.

Uniforme regeling voor alle zorgverzekeraars en alle soorten zorgaanbieders.

Ziekenhuizen en umc's kunnen per 1 mei een maandelijks voorschot aanvragen ter grootte van (maximaal) 100% van de te verwachten omzet. Dat heeft ZN bekendgemaakt in een [brief d.d. 21 april 2020](#).

Belangrijke randvoorwaarden:

- Afzien van een beroep op rijksregelingen voor bedrijven en zelfstandigen.
- Committeren aan zo goed mogelijk blijven leveren van reguliere zorg.
- Nastreven van instandhouding capaciteit. Uitgangspunt: maatregelen leiden niet tot financieel voordeel.

[Brief ZN d.d. 5 april 2020](#)

Vormgeving van de ondersteuning voor alle andere zorgaanbieders, met of zonder zorgcontract.²

Continuïteitsbijdrage-regeling voor 1 maart tot 30 juni, voor alle zorgaanbieders die zorg leveren uit de basisverzekering of aanvullende verzekering: met of zonder zorgcontract. Aanvraag mogelijk vanaf begin mei.

- Hoogte bijdrage op basis van een percentage (60-85%) van de door zorgverzekeraars vergoede omzet.
- Bijdrage hoeft niet te worden terugbetaald, wel verrekend indien billijk en mogelijk. Belangrijke voorwaarde: geen aanspraak maken op relevante Rijksregelingen, *behalve voor het deel omzetzaling dat mogelijk resteert na aftrek van de vergoeding door de regeling van zorgverzekeraars*. Verdere voorwaarden worden nog uitgewerkt.

¹ Dat wil zeggen: zorgaanbieders die niet in de basisinfrastructuur of langdurige zorg opereren.

² Dat wil zeggen: aanbieders die niet in de basisinfrastructuur of langdurige zorg opereren.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

Aanvullende regeling

Voor een aantal branches³ geldt een aanvullende regeling: vanaf 14 april kan een vooruitbetaling van 70% van de gemiddeld vergoede maandomzet worden aangevraagd via VECOZO. Deze wordt uitgekeerd vanaf 20 april. Deze aanvraag kan voorlopig alleen indien de aanbieder een zorgcontract heeft. Voor zorgaanbieders zonder contract wordt nog uitgewerkt. De voorwaarden voor deze aanvullende regeling zijn in [deze bijlage](#) te vinden.

Op 9 april heeft ZN [middels bericht](#) aanvullende informatie gegeven over de continuïteitsbijdrage en de mogelijkheid van vooruitbetaling.

Vooruitbetaling zorgaanbieders zonder zorgcontract

Vanaf woensdag 22 april kunnen ook zorgaanbieders zonder zorgcontract (gefaseerd) een vooruitbetaling op de continuïteitsbijdrage aanvragen. Lees [hier](#) het nieuwsbericht van ZN van 17 april.

Informatiekaart met stappenplan

Ministerie VWS, NZa, ZN en de NVB hebben een [informatiekaart met stappenplan](#) opgesteld voor zorgaanbieders (Zvw en aanvullende verzekering, gecontracteerd én niet-gecontracteerd) die niet direct betrokken zijn bij hulp aan coronapatiënten, voor het aanvragen van financiële ondersteuning.

Op 14 april heeft de NZa [bericht](#) afspraken te maken tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders voor compensatie van de financiële gevolgen van de corona-uitbraak. De regeling richt zich op extra kosten en doorlopende kosten die niet worden gedekt door lagere omzet.

Cohortafdelingen

Het ministerie van VWS, de NZA, directeuren Publieke Gezondheid, ZN en ActiZ hebben landelijke afspraken gemaakt over het opzetten en financieren van cohortafdelingen, inzichtelijk middels een notitie. Dit met het oog op kwetsbare patiënten die niet (meer) in het ziekenhuis hoeven te liggen, maar ook niet in de thuissituatie kunnen verblijven. Lees het nieuwsbericht van 15 april [hier](#).

³eerstelijns laboratoria, mondzorg, kraamzorg, fysiotherapie, oefentherapie, ergotherapie, wijkverpleging, zittend ziekenvervoer en zelfstandige behandelcentra in de medisch specialistische zorg.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

Tegemoetkoming huisartsen

ZN, LHV en VPH hebben afspraken gemaakt om huisartsen in staat te stellen zorg te continueren. Het gaat bijvoorbeeld om een extra opslag per patiënt en een flexibeler regime voor tussentijdse aanpassing van het budget dat kan worden ingediend bij de NZa. De afspraken worden door de NZa opgenomen in de regelgeving. Lees het bericht van ZN van 16 april [hier](#). Lees hier het bericht van NZa [hier](#).

Noot: bovenstaande regelingen zijn onderdeel van het reddingsplan voor de zorgsector.⁴

Uitstel verantwoording beschikbaarheidsbijdrage 2019

De NZa maakt [middels bericht](#) bekend dat het de deadline voor het aanleveren van stukken voor de vaststelling van een beschikbaarheidsbijdrage in 2019 met een maand verruimd, tot 1 juli 2020.

Wet Langdurige Zorg (Wlz)**Maatregel:**

NZa voert [regeling](#) in waarmee extra kosten voor langdurige zorg kunnen worden vergoed. Zorginstituut Nederland heeft in een brief aan alle zorgkantoren en het CAK laten weten dat de bevoorschottingsystematiek van de Wet langdurige zorg tijdelijk wordt gewijzigd en verruimd. De bevoorschotting loopt tijdelijk via het Fonds langdurige zorg, zodat zorgkantoren en het CAK waar nodig extra voorschotten kunnen geven. De verruiming loopt vooruit op de regeling voor de langdurige zorg waar de NZa momenteel aan werkt. Verder wordt de beleidsregel op basis waarvan zorgkantoren voorschotten naar beneden kunnen bijstellen buiten werking gesteld. Lees het bericht [hier](#).

Persoonsgebonden budget

In de [brief van 23 maart](#) geeft ZN aan dat het uitgangspunt van continuïteit van zorg ook voor pgb-zorgaanbieders opgaat. Zorgverzekeraars en zorgkantoren verkennen met het ministerie van VWS, gemeenten en de SVB de oplossingsrichtingen.

⁴ [Het ministerie van VWS is bezig met een reddingsplan voor de zorgsector](#), Uitgangspunt: 'Geen enkele instelling mag door de coronacrisis failliet gaan.'

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

[Op 3 april](#) heeft het ministerie van VWS samen met ZN en zorgkantoren een tijdelijk pakket aan maatregelen voor budgethouders en hun zorgverleners in de Wlz geïntroduceerd. U kunt meer over deze maatregelen lezen via [deze link](#)

Op 8 april is bekendgemaakt dat budgethouders met pgb via de Zvw, net als in de Wlz, Wmo en Jeugdwet in ieder geval tot 1 juli zorg door mogen betalen, ook als zorg niet geleverd kan worden. Wanneer een alternatieve zorgverlener moet worden ingeschakeld kan daarvoor tijdelijk extra budget worden aangevraagd. Lees het bericht [hier](#).

Relatie bank-zorgorganisatie

Het is mogelijk dat er een breach van financiële ratio's zal ontstaan, waardoor de accountant geen continuïteitsverklaring wil/kan afgeven. Dit kan er toe leiden dat de jaarrekening van 2019 niet op tijd beschikbaar is (30 juni 2020). Banken kunnen zich op een opeisingsgrond beroepen, maar moeten zich redelijk opstellen. Als zij een 'waiver' geven, dan wordt de accountant gerustgesteld en kan een verklaring worden afgegeven voor de jaarrekening.

Geboortezorg

In een [brief van 3 april](#) heeft ZN laten dat aanbieders van kraamzorg voor de eerste 24 uur kraamzorg een toeslag van 10% (maxmax-tarief) op de afgesproken tarieven in rekening kunnen brengen. Dit geldt **aanvullend** op de overige maatregelen die ZN heeft aangekondigd.

Ggz

GGZ-Nederland [heeft laten weten](#) dat het de steun van de zorgverzekeraars waardeert, maar dat de maatregelen volstrekt onvoldoende zijn om de ggz overeind te houden.

Wmo 2015

Wij merken op dat [PIANOo signaleert dat de coronacrisis invloed kan hebben op aanbestedingsprocedures](#).

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET	Zorgorganisatie/MKB
	<p>Jeugdwet: PIANOo signaleert dat de coronacrisis invloed kan hebben op aanbestedingsprocedures. Blijf in gesprek met elkaar en de gemeente en handel proactief. Let op verstrijken van termijnen bij lopende aanbestedingen. Blijf dus in gesprek met elkaar en de gemeente en handel proactief. Let op het eventueel verstrijken van termijnen bij al lopende aanbestedingen. De VNG heeft gemeenten ook geadviseerd termijnen te verlengen om zorgaanbieders meer tijd te geven. Het is belangrijk in gesprek te gaan met de gemeente waarbij deze de verantwoordelijkheid heeft hierin transparantie te bieden. Geef verder tijdig bij de gemeente aan dat u als gevolg van de coronacrisis minder productie heeft dan wel hogere kosten De Europese Commissie heeft richtsnoeren uitgebracht voor het gebruik van het EU-kader voor overheidsopdrachten, en de flexibiliteit die daarin opgesloten zit.</p> <p>Financiële zekerheid voor aanbieders Wmo en Jeugdwet VWS, ministerie van Justitie en Veiligheid en VNG hebben afspraken gemaakt over het waarborgen van financiële zekerheid van zorgaanbieders binnen de Wmo en Jeugdwet. Instellingen krijgen extra kosten die samenhangen met de coronacrisis vergoed. Gemeenten geven compensatie voor omzetsderving. Ook houden ze de liquiditeit van de zorgpartijen op peil. Bovendien hoeven instellingen minder verantwoording af te leggen. Zorgaanbieders moeten zich maximaal inspannen om een terugval van de omzet te beperken. Dat kan door zorg en ondersteuning op een andere manier vorm te geven, bijvoorbeeld via beeldbellen, e-health of het aanbieden van zorg op een andere locatie.</p>

5 **Individuele geluiden uit de zorgsector.** Een [ggz-bestuurder heeft opgeroepen tot een zorgpact](#) om omzetverlies op te kunnen vangen. Overheid en verzekeraars zouden moeten inspringen door in vertrouwen de begrote kosten voor dit jaar gegarandeerd beschikbaar te stellen.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

VWS en VNG hebben de afspraken van 25 maart over continuïteit van financiering van het sociaal domein [nader uitgewerkt](#). Daarbij is met name aandacht voor de volgende vraagstukken:

1. Hoe bepaal je het omzetniveau waarop je blijft doorbetalen?
2. In welke mate vindt na afloop de verantwoording plaats?
3. Hoe pakt dit uit voor de verschillende uitvoeringsvarianten, voor LTA en voor hoofd- en onderaannemerschap?
4. Moeten gemeenten ook zicht houden op de liquiditeit van aanbieders?
5. Geldt dit voor alle aanbieders?

Er zij opgemerkt dat gemeenten bij de steunmaatregelen moeten handelen overeenkomstig de aanbestedings- en staatsteunregels. Bij eventuele compensatie om faillissementen te voorkomen moeten gemeenten de staatssteunregels in acht nemen.

Europese Commissie: in beginsel geldt voor de overheid het verbod op staatsteun. De Europese Commissie (EC) heeft het coronavirus aangemerkt als een 'buitengewone gebeurtenis' in de zin van **artikel 107 lid 2 sub b VWEU**. Dit betekent dat de overheid makkelijker steunmaatregelen goedgekeurd kan krijgen. De EC is ook bezig met het ontwikkelen van een speciale regeling voor een versoepeling van staatssteun ten tijde van het coronavirus.

Om lidstaten in het kader van de Staatsteunregels zoveel mogelijk flexibiliteit te geven om de economie te ondersteunen, heeft de EC een **tijdelijk 'Framework'** aangenomen. U kunt het Framework [hier](#) bekijken. De maatregelen die worden genomen zijn aanvullend op de al bestaande uitzonderingen op staatssteun. De Europese Commissie heeft op **1 april** richtsnoeren uitgebracht voor het gebruik van het kader voor overheidsopdrachten in de coronacrisis.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

1. INKOMSTEN/OMZET

Zorgorganisatie/MKB

Cosmetisch artsen

De Nederlandse Vereniging Cosmetische Geneeskunde (NVCG) [heeft alarm geluid](#). De beroepsgroep kan geen aanspraak maken op de TOGS-regeling en komen vooralsnog ook niet in aanmerking voor een compensatie door zorgverzekeraars. De NVCG heeft een brandbrief gestuurd aan de ministers van VWS, Medische zorg en EZK over het uitblijven van steun.

Financiële zekerheid voor zorgaanbieder forensische zorg

[De DJI heeft maatregelen getroffen](#) om aanbieders van forensische zorg financiële zekerheid te bieden.

Zorginstellingen mogen Jaarverantwoording Zorg later indienen

[Ziekenhuizen en andere zorginstellingen mogen hun jaarverslag op een later tijdstip indienen](#). De termijn is verschoven van 1 juni 2020 naar 1 oktober 2020. Ook eventuele aanvragen van uitstel bij IGJ kunnen later worden ingediend: tot 15 juli in plaats t/m 31 maart 2020. Het gaat specifiek om instellingen die op grond van de Wet toelating zorginstellingen, de Jeugdwet, de Tijdelijke wet ambulancezorg en de Wmo 2015 verplicht zijn hun jaarstukken te delen met het ministerie.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

2. UITGAVEN/BETALINGEN	Zorgorganisatie/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Contractuele verplichtingen (nakoming).</p> <p>Maatregel: Bijzonder uitstel van betaling</p> <p>Maatregel: bekijk algemene voorwaarden, zoek contact met uw leverancier.</p>	<p>Contractuele verplichtingen (nakoming)</p> <p>Maatregel: Verruiming BMKB / bijzonder uitstel van betaling. De uitstelaanvraag is inmiddels versoepeld.</p> <p>Maatregel: invorderingsrente en belastingrente naar 0,01%. Overigens is in de kamerbrief d.d. 14 april duidelijk geworden dat ondernemers aanspraak kunnen blijven maken op betalingskorting door bezwaar te maken.</p> <p>Maatregel: belastingrente voor ondernemers naar 0,01%. Dit geldt voor respectievelijk de vennootschapsbelasting en overige belastingen</p> <p>Maatregel: Ondernemers die lagere winst verwachten kunnen verzoek indienen voor verlaging voorlopige aanslag</p> <p>Maatregel: Borgstellingskrediet wordt verhoogd om liquiditeitsproblemen bij MKB te verzachten</p>	<p>Contractuele verplichtingen (nakoming).</p> <p>Maatregel: Bijzonder uitstel van betaling. De uitstelaanvraag is inmiddels versoepeld.</p> <p>Maatregel: bekijk algemene voorwaarden, zoek contact met uw leverancier.</p>

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

2. UITGAVEN/BETALINGEN	Zorgorganisatie/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Pensioenpremie PFZW tijdelijk later betalen De zorgsector mag indien noodzakelijk de maandelijkse premieafdracht aan PFZW uitstellen of gespreid betalen. Aangesloten zorgwerkgevers kunnen met PFZW contact opnemen.</p> <p>Fiscale maatregelen m.b.t. uitlenen zorgpersoneel en medische hulpgoederen In kamerbrief d.d. 14 april 2020 worden een aantal fiscale maatregelen aangekondigd die ook betrekking hebben op de zorgsector. De maatregelen worden</p>	<p>Onbedoeld zware effecten Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) Maatregel: Kabinet gaat regeling aanpassen. Werkgevers krijgen nu ook tot 1 juli de tijd om een vaste arbeidsovereenkomst op te stellen en zo te voldoen aan de voorwaarden voor de lage WW-premie. Bij vaste werknemers die meer dan 30% overwerken zou volgens de huidige regeling de hoge premie moeten worden betaald. Ook met betrekking tot dit aspect gaat het Kabinet kijken naar de onbedoeld zware effecten. Maatregel: Verhoging garantiebudget GO-regeling. Maatregel: Ondersteuning Qredits om starters en kleinbedrijven te financieren</p> <p>Advies m.b.t. leveranciersverplichtingen: bekijk algemene voorwaarden en de overeenkomst voor een overmachtsclausule. Wanneer er geen clausule is kan er wellicht terug worden gevallen op de wet: artikel 6:75 BW (overmacht). Zoek hierover ook contact met uw leverancier en blijf in gesprek.</p> <p>Mogelijkheden bij het niet-nakomen van contractuele wederpartij</p>	

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

2. UITGAVEN/BETALINGEN	Zorgorganisatie/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>toegepast van 16 maart tot 16 juni 2020. Ze betreffen onder meer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitleen van zorgpersoneel blijft buiten de heffing van btw 2. Voor gratis verstrekking van medische hulpmiddelen aan zorginstellingen, zorginrichtingen en huisartsen hoeft geen btw betaald te worden. <p>Voor nadere inhoud van de maatregelen en voorwaarden kunt u de brief nalezen.</p>	<p>Globaal heeft u naar Nederlands recht de volgende mogelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Art. 3:296 BW: nakoming vorderen • Art. 6:52/6:262 BW: betaling opschorten • Art. 2:265 e.v. BW: overeenkomst ontbinden • Art. 6:74 BW: toerekenbare tekortkoming? Mogelijk recht op schadevergoeding. <p>Er zij opgemerkt dat deze opties telkens afhankelijk zijn van de (contractuele) omstandigheden en de nodige voorwaarden met zich meebrengen.</p>	

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisatie/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	Zorg- en/of dienstverlening, behandeling. Maatregelen: Verruiming regeling face-to-face consulten medisch-specialisten Alle eventuele belemmeringen voor zorg op afstand worden buiten werking gesteld.	Zorg- en/of dienstverlening, behandeling. Maatregelen: Verruiming regelgeving face-to-face consulten medisch-specialisten Alle eventuele belemmeringen voor zorg op afstand worden buiten werking gesteld	Zorg- en/of dienstverlening, behandeling Maatregel: Verruiming regeling face-to-face consulten medisch-specialisten
<p>Open normen in de zorgwetten</p> <p><i>Goede zorg en organisatie van zorg</i></p> <p>Houdt er rekening mee dat zorgaanbieders op grond van artikelen 2 en 3 Wkkgz gehouden zijn (a) goede zorg te leveren en (b) de zorg zodanig te organiseren dat dit leidt tot goede zorgverlening. Hoewel de Wkkgz enige invulling geeft, is sprake van redelijk open en dynamische normen. Wetten staan daarbij in relatie tot elkaar, ze staan niet op zichzelf maar functioneren in een geheel. Zo geeft bijvoorbeeld artikel 7:453 BW (Wgbo) aan dat de hulpverlener bij zijn werkzaamheden de zorg van een goed hulpverlener in acht moet nemen, daarbij handelend overeenkomstig de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor hulpverleners geldende professionele standaard. De verplichtingen van deze wetten gelden in beginsel onverkort voor de zorgaanbieders. VWS, NZa, zorgverzekeraars en gemeenten nemen dan ook allerlei steunmaatregelen om zorgaanbieders te faciliteren in het blijven continueren van goede en veilige zorg binnen het geldende wettelijk kader.</p>			

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Medisch beroepsgeheim – melden corona GGD door huisarts Aandachtspunt medisch beroepsgeheim – melden corona patiënt: houdt er rekening mee dat op grond van artikel 22 Wpg in beginsel alleen artsen het medisch beroepsgeheim (artikel 7:457 BW) mogen doorbreken voor het melden van een cliënt met corona aan de GGD. Voor andere zorgverleners geldt deze wettelijke plicht voor het doorbreken van het beroepsgeheim niet. Andere zorgverleners kunnen wel contact zoeken met de rechtstreeks bij de behandeling betrokken arts. Wanneer deze er niet is, is het medisch beroepsgeheim in beginsel het uitgangspunt. Vraag waar mogelijk dus om toestemming van de cliënt, en registreer dit in het cliëntdossier. Wel staat het de zorgverlener vrij om te <i>overleggen</i> met de GGD of specialisten wanneer hij hiertoe aanleiding ziet.</p> <p>Medisch beroepsgeheim – zorgverlening Het kan voorkomen dat een zorgverlener een cliënt in verband met zijn zorgvraag moet doorverwijzen naar een andere zorgverlener, terwijl de zorgverlener het vermoeden heeft dat de cliënt besmet is met het coronavirus. Mag de zorgverlener bij de doorverwijzing aan de andere zorgverlener dan op de hoogte stellen van het vermoeden van corona zonder toestemming van de cliënt? Hoewel de zorgverlener aan wie wordt doorverwezen wellicht als medebehandelaar valt aan te merken is het advies dit met de cliënt (of zijn (wettelijk) vertegenwoordiger) te bespreken en vraag waar mogelijk om toestemming. Wanneer toestemming niet mogelijk blijkt bij cliënt of wettelijk vertegenwoordiger, kan het zijn dat een zorgverlener toch mag melden wanneer sprake is van een ‘conflict van plichten’ of ander zwaarwegend belang. Daarbij zij opgemerkt dat deze laatste twee normaal gesproken slechts bij grote uitzondering voorkomen.</p> <p>Urgente juridische procedures: vertegenwoordiging, uithuisplaatsingen, wzd/wvvgz/wpg etc. Zie de factsheet welke behandelingen wel of niet dan wel op een andere manier hun doorgang zullen vinden.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>IGJ De IGJ blijft toezicht houden op de veiligheid van zorg bij de COVID-19 uitbraak. Bij melding of signaal van een corona-uitbraak neemt de IGJ contact op met de zorgaanbieder. De IGJ geeft advies en toetst of de zorgaanbieder in staat is de zorg veilig te continueren. Er wordt getoetst of de zorgaanbieder voldoet aan de geldende richtlijnen. Lees hier het bericht van de IGJ.</p> <p>Eerder liet de IGJ middels nieuwsbericht weten dat zij haar rol op andere manieren vervult dan gebruikelijk. De lijn is dat zorgaanbieders ruimte hebben om zorg op afwijkende wijze te organiseren, waarbij het bieden van veilige en verantwoorde zorg voorop staat. De professionele afweging moet navolgbaar zijn en worden vastgelegd, en de bestuurder is en blijft eindverantwoordelijke. De inspectie treedt in overleg wanneer het niet lukt te handelen volgens de reguliere afspraken. Bij onveilige, schrijnende of onaanvaardbare situaties blijft de IGJ locatiebezoeken uitvoeren. Het reguliere toezicht is nu anders ingericht, waarbij de IGJ zeer terughoudend is met inspectiebezoeken op locatie.</p> <p>NZa De NZa heeft een overzicht gemaakt van algemene en zorgsector specifieke vragen rond het coronavirus. Die kunt u hier vinden.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Wet BIG KNMG, V&VN en IGJ hebben besloten om voormalig zorgpersoneel (zoals artsen en verpleegkundigen) toe te staan om zelfstandig zorg te verlenen. Lees de voorwaarden hier. Achmea stelt haar medewerkers met BIG-registratie in staat in te springen in de zorg. De Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) heeft laten weten dat alle specialisten en profielartsen dit jaar hun registratie in de registers behouden. Daarnaast krijgen degenen die zich tussen 1 maart 2020 en 1 januari 2021 moeten herregistreren een tegemoetkoming in de herregistratie-eisen van 10%.</p> <p>Wlz Het CIZ hanteert tijdelijk een aanpassing van de procedure voor indicatiestelling voor de Wlz. Vanaf 3 april is het daardoor mogelijk ouderen acuut op te nemen. Zo kunnen ouderen snel worden verplaatst van ziekenhuis naar verpleeghuis.</p> <p>Wmcz Houdt er rekening mee dat er in sommige gevallen inspraak van cliënten gewenst kan zijn, of dat de cliëntenraad betrokken zou moeten of kunnen worden.</p> <p>Wzd Op dwanginzorg.nl is een speciale corona-pagina aangemaakt waar informatie die betrekking heeft op het coronacrisis in relatie met de Wzd op wordt geplaatst. Hier kunt ook terecht voor de omgang met de regels van de Wet zorg en dwang tijdens de coronacrisis. Individuele dwangmaatregelen: in deze periode geldt als dat de juiste professionele afwegingen worden gemaakt over welke zorg het beste passend is, ook ten aanzien van onvrijwillige zorg, de daarbij behorende procedures en de beschikbare capaciteit van zorgpersoneel. Hierbij kan geheel of gedeeltelijk worden afgeweken van het stappenplan uit de Wzd. Collectieve maatregelen: op basis van adviezen van het RIVM dan wel MCCB geldt dat het stappenplan niet van toepassing is.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Wvggz Er is een draaiboek over gedwongen isolatie, quarantaine en medisch onderzoek van het RIVM over de Wpg in samenhang met de Wet Bopz. GGZ-Nederland meldt dat zij ervan uitgaan dat dezelfde uitgangspunten kunnen worden gebruikt voor de Wvggz (die de Wet Bopz per ingang van dit jaar heeft vervangen.) Voor gedwongen opname geldt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer de patiënt risico oplevert voor de volksgezondheid door besmetting met een infectieziekte uit groep A of B1 (Covid-19 = A), maar daarnaast een psychische stoornis heeft, kan hij niet opgenomen worden in het kader van de Wet Bopz. In dit geval wordt de patiënt gedwongen geïsoleerd op basis van de Wpg, omdat er risico voor de volksgezondheid bestaat. Wanneer de betrokkene gedwongen geïsoleerd is, maar daarna niet behandeld wil worden voor de psychische stoornis (bijvoorbeeld door paranoïde wanen), wordt eerst de psychische stoornis behandeld op basis van de Wet Bopz. Als de betrokkene daarna wel vrijwillig meewerkt, kan de behandeling voor de infectieziekte worden gestart. - Als iemand deze behandeling weigert en er levensgevaar voor de betrokkene dreigt, kan de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) worden aangewend wegens het individuele belang, om de patiënt alsnog te behandelen. <p>Cliënten kunnen ook tijdens de coronacrisis een beroep blijven doen op de cliëntenvertrouwenspersoon(cvp), ook met zorgen over genomen maatregelen n.a.v. de coronacrisis. Dat kan via de telefoon of een digitale voorziening.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Geneesmiddelen⁶ Het ministerie van VWS heeft de aanscherping van de Wet geneesmiddelenprijzen uitgesteld tot oktober. Zo hoopt het ministerie te voorkomen dat er extra tekorten ontstaan nu de aanvoer van geneesmiddelen onder druk staat. Dat schrijft minister van Rijn in een kamerbrief. Naast de uitgestelde aanscherping worden medicijnen die nodig zijn voor de bestrijding van corona uitgezonderd van maximumprijzen. Ook andere middelen kunnen worden uitgezonderd zodra er een tekort ontstaat. Een bericht hierover van de NZa vindt u hier.</p> <p>IGJ heeft bekendgemaakt het tijdelijk toe te laten apothekers hun voorraden aan geneesmiddelen onderling uit te wisselen, als dat nodig is om tekorten door leveringsproblemen op te lossen.⁷ Daarbij worden wel een aantal voorwaarden gehanteerd. De IGJ en het CBG melden tevens dat het van groot belang is dreigende medijntekorten op tijd te melden. Bedrijven hebben een wettelijke verplichting tijdig te melden. Dat kan via het officiële Meldpunt Geneesmiddelen tekorten- en defecten.</p> <p>De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuis Apothekers (NVZA) gaat de coördinatie van de beschikbaarheid van geneesmiddelen voor behandeling van coronapatiënten landelijk organiseren. Het coördinatiecentrum gaat nauw samenwerken met het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) en de IGJ. Lees hier het nieuwsbericht.</p>		

⁶ De IGJ [heeft gewaarschuwd](#) tegen alternatieve corona-testen en behandelingen zonder wetenschappelijke grondslag. Ook heeft de IGJ een huisarts en apotheker [aangesproken](#) die experimenteerden met middelen tegen het coronavirus, en niet handelden volgens de richtlijnen.

⁷ [Huisartsen en apothekers maken zich zorgen over een groeiend tekort aan de beschikbaarheid van medicijnen, voornamelijk voor sedatie en chronische aandoeningen](#). Landelijke Huisartsen Vereniging, Nederlands Huisartsen Genootschap, apothekersorganisatie KNMP en eerstelijnsorganisatie Ineen hebben daarover een brief geschreven aan minister van Rijn.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3A. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Zorg- en/of dienstverlener en/of behandelaar.</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Er komt een snellere vergunningsprocedure voor bedrijven en laboratoria die medicijnen en vaccins met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) willen testen. Naast deze structurele verkorting is een spoedprocedure voor ggo-onderzoek ten behoeve van Covid-19 ingesteld. Hierdoor kunnen ggo-vergunningen gericht op de strijd tegen corona binnen 28 dagen worden verleend. De spoedprocedure geldt in beginsel voor een jaar. Lees hier het volledige nieuwsbericht.</p> <p>Medische hulpmiddelen Het RIVM heeft een richtlijn opgesteld voor gepast gebruik van beschermingsmiddelen voor zorgpersoneel buiten het ziekenhuis. Het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, in het bijzonder mondneusmaskers, wordt buiten het ziekenhuis alleen geadviseerd in de verpleeghuiszorg, huisartsenzorg, thuiszorg en gehandicaptenzorg waar lichamelijk ernstig zieke of zeer kwetsbare personen worden behandeld of verpleegd.</p> <p>Minister van Rijn heeft in overleg met partijen uit de zorg een nieuw verdeelmodel vastgesteld voor mondmaskers. Het gaat bij de verdeling niet om een verdeling over de zorgsectoren, maar om verdeling op basis van besmettingsrisico's voor zorgverleners. Wanneer nieuwe mondkapjes beschikbaar komen gaan ze naar de plek waar ze het hardst nodig zijn. Lees het bericht van 11 april hier.⁸</p>		

⁸ Een gebrek aan beschermingsmiddelen blijkt ook steeds meer zorgen te baren onder zorgmedewerkers zelf. [Uit een peiling van FNV Zorg & Welzijn blijkt dat nog maar 30 procent zich veilig voelt op de werkvloer](#). De inspecteur-generaal van de IGJ [heeft haar zorgen uitgesproken](#) over de het risico dat veel zorgverleners besmet raken en het ziekteverzuim drastisch toeneemt, waarmee een nog grotere crisis zal worden ingeluid.

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Inkoop medische hulpmiddelen Het ministerie VWS heeft met veldpartijen het Landelijk Consortium Hulpmiddelen opgericht, waarmee medische hulpmiddelen in landsbelang gezamenlijk worden ingekocht. Ook zijn er private initiatieven, zoals hulptroepen.nu, waarin KLM, Coolblue en Flexport hun mogelijkheden aanwenden om zonder winstoogmerk een betrouwbaar aanbod van persoonlijke beschermingsmiddelen te creëren. Per 26 mei 2020 gaat in principe de EU-verordening voor medische hulpmiddelen van kracht, Inmiddels is de Europese Commissie akkoord gegaan met het voorstel om wegens de coronacrisis de inwerkingtreding van de EU-verordening met een jaar uit te stellen.</p> <p>Ruimer testbeleid Met het sterk uitbreiden van de capaciteit van COVID-19 tests kan een ruimer testbeleid worden gehanteerd. Dat betekent dat binnen afzienbare tijd ook zorgmedewerkers en patiënten buiten het ziekenhuis voortaan kunnen worden getest. Zie de volgende link. Vanaf 6 april testen de GGD's ook zorgmedewerkers buiten het ziekenhuis.⁹ Voor uitgangspunten rond het inzetten en testen van zorgmedewerkers in de diverse sectoren kunt u hier terecht.</p>		

⁹ Het benutten van de uitgebreide testcapaciteit is lastig, onder meer doordat het moeilijk is voldoende geschoold zorgpersoneel te vinden om de testen uit te voeren, [meldt Trouw](#).

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Kraamzorg instructie Kenniscentrum Kraamzorg, BO Geboortezorg en PKZ Kraamzorg hebben een werkinstructie Thuisisolatie bij Coronabesmetting opgesteld. Bedoeld om kraamverzorgenden te beschermen tegen Coronabesmetting tijdens de werkzaamheden bij een (mogelijk) besmette kraamvrouw of een gezinslid. Ook is een instructie voor het aan- en uittrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen in omloop.</p> <p>Scenario onvoldoende capaciteit op de IC De IGJ, FMS en KNMG werken aan een protocol voor het geval de ic-capaciteit tekort gaat schieten. Het protocol geeft aan wanneer en hoe op 'code zwart' moet worden overgegaan, geeft artsen een richtsnoer en poogt de juridische aspecten rond het medisch handelen in een dergelijke situatie af te dekken.</p> <p>Kennisdocument Slimme Zorg Thuis Een vertegenwoordiging van zorgaanbieders, cliënten, patiënten en leveranciers met expertise op het gebied van 'Slimme Zorg Thuis' bundelden kennis en ervaring in één document. Het document is hier in te zien.</p> <p>Subsidie voor zorgaanbieders: digitale zorg. Aanbieders van zorg of ondersteuning die rond de coronacrisis extra willen inzetten op digitale zorg op afstand voor mensen thuis, kunnen in aanmerking komen voor de uitbreiding van de SET-regeling. Deze uitbreiding voorziet in digitale toepassingen bedoeld voor cliënten of hun mantelzorgers. Stimuleringsregeling e-health thuis - corona De SET Covid 19 inmiddels weer gesloten. Mogelijk biedt de reguliere SET-regeling nog kansen.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Ouderenzorg (verpleeghuizen): bezoekregeling Op 19 maart heeft het Ministerie van VWS bekendgemaakt dat de beperking van het bezoek aan verpleeghuizen wordt aangescherpt. Mede naar aanleiding van een advies van Verenso en in afstemming met ActiZ en Zorgthuisnl is het besluit genomen alle verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg preventief te sluiten voor bezoek en alle anderen die niet noodzakelijk zijn voor de basiszorg. Deze maatregel is op 21 april verlengd tot 20 mei. Voor instellingen is het belangrijk aangesloten te zijn bij de ROAZ voor de verdeling van beschermende materialen.</p> <p>Wel geldt vanaf 29 april dat zelfstandig wonende ouderen met enige regelmaat door één of twee vaste personen kunnen worden bezocht. Lees het bericht hier.</p> <p>Jeugdzorg: bezoekregeling Er geldt geen algemene opschorting van bezoek aan kinderen in jeugdzorginstellingen. Per kind moet worden bepaald wat de meest passende aanpak is. Overeenkomstig de RIVM-richtlijnen moet extra bescherming worden geboden aan kinderen met een kwetsbare gezondheid. Zie bijgevoegde link Tips-voor-professionals-in-de-residentiele-jeugdhulp</p> <p>Voor kinderen en jeugdigen in jeugdhulpinstellingen wordt de bezoekersregeling van de gehandicaptensector gevolgd. Voor jeugdigen in ggz-instellingen geldt dezelfde richtlijn als voor volwassenen in de ggz. Zie daarvoor onderstaand in deze factsheet.</p> <p>Geestelijke gezondheidszorg: bezoekregeling Mensen met psychische problemen zijn extra kwetsbaar in deze Coronacrisis. Staatsecretaris Paul Blokhuis zal in een brief nog ingaan op een specifieke set aan acties om de gevolgen van de Coronacrisis voor mensen met een ggz-zorgvraag te beheersen. GGZ-Nederland overlegt de komende periode tweemaal per week met VWS over preventie van mentale problemen, en zal onder meer al beschikbare zelfhulp en anonieme e-health actief bekendmaken. Online hulp, en bijvoorbeeld beeldbellen,</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>kan een uitkomst zijn. Maar voor mensen in een acute crisis is dit niet toereikend, en moet andere hulp geboden worden. Voorlopig is sprake van maatwerk in de ggz, en dus niet van een algehele stop voor bezoek. In principe geldt dat cliënten maximaal één persoon per dag gedurende één uur kunnen ontvangen.</p> <p>Richtlijn ggz ter voorkoming verspreiding corona onder patiënten en zorgprofessionals Kwaliteitsinstituut Akwa GGZ heeft in samenwerking met stakeholders uit het veld een richtlijn voor de GGZ opgesteld die verdere verspreiding van het coronavirus onder patiënten en zorgprofessionals moet helpen voorkomen. De ggz-richtlijn volgt ten dele de algemene richtlijn van het RIVM en biedt nadere uitwerking voor specifieke behandel- en begeleidvormen binnen de GGZ. Het document is goedgekeurd door het RIVM, en zal indien nodig worden geactualiseerd. Op 3 april 2020 is de eerste versie gewijzigd naar een tweede versie. De wijzigingen zijn hier opgesomd.</p> <p>Gehandicaptenzorg¹⁰ De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) heeft na overleg met stakeholders een advies bezoekregeling gehandicaptenzorg opgesteld, bestaand uit een afwegingskader zodat instellingen een beleid kunnen formuleren t.a.v. bezoekregelingen en het naar huis gaan.</p> <p>Er is geen generiek tijdelijk verbod op bezoek, maar er wordt wel uitgegaan van het principe 'Nee, tenzij...'. De algemene uitgangspunten en noodzakelijke afwegingen zijn te vinden op de site van VGN. De regeling is hier in te zien.</p>		

¹⁰ [In Nieuwsuur](#) is door de gehandicaptenzorg gewezen op het belang van en het huidige gebrek aan testen en beschermende middelen in de gehandicaptenzorg. VWS adviseert zorgaanbieders om knelpunten rond beschikbaarheid van beschermingsmiddelen met elkaar te bespreken. Zorg in dit verband ook dat u bent aangesloten bij het ROAZ. Zoals eerder vermeldt is inmiddels sprake van een [ruimer testbeleid](#).

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Datzelfde geldt voor activiteiten als dagbesteding. Per instelling en vorm zal een risicogerichte afweging moeten worden gemaakt. Waarbij de gezondheidsrisico's, verspreidingsrisico's en bezettingsrisico's moeten worden afgewogen tegen de toegevoegde waarde van continuering van dagbesteding en zorg.</p> <p>'Helpenden' in de wijkverpleging Op 2 april heeft V&VN het volgende standpunt ingenomen: 'V&VN ondersteunt het inzetten van helpenden (red: mbo niveau 2) in de wijkverpleging tijdens de coronacrisis, met name in laag-complexe situaties en het ondersteunen in de primaire levensbehoeften, mits geschoold en bekwaam en mits vanwege een tekort aan medewerkers.' Op 9 april heeft ZN middels bericht laten weten dat zorgverzekeraars dit advies onder voorwaarden onderschrijft.</p> <p>Richtlijnen voor kwetsbare thuiswonenden Het ministerie VWS heeft richtlijnen opgesteld voor kwetsbare thuiswonenden op basis van het uitgangspunt dat zo lang mogelijk moet worden ingezet op steun in de thuissituatie. Op basis van dat uitgangspunt zijn 4 richtlijnen opgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Richtlijn mantelzorgondersteuning • Richtlijn huishoudelijke hulp • Richtlijn dagbesteding en -opvang • Richtlijn hulpmiddelen. <p>NZa coördineert planbare urgente en reguliere zorg voor niet-corona patiënten Planbare urgente zorg dreigt in de verdringing te komen door de coronacrisis. Het aantal verwijzingen van o.m. huisartsen is gedaald met 75%, zo'n 450.000 verwijzingen per maand. De NZa gaat deze zorg nu coördineren zodat gedegen kan worden besloten welke zorg wanneer en op welke plaats moet worden geleverd. U vindt het nieuwbericht van de NZa hier.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Inmiddels heeft de NZa bericht dat zij op verzoek van het ministerie van VWS de regie neemt over het gecoördineerd opstarten van de reguliere ziekenhuiszorg. In eerste instantie wordt in kaart gebracht hoeveel patiënten op zorg wachten. De focus ligt op de meest urgente ziekenhuiszorg maar er wordt ook gewerkt de overige ziekenhuiszorg en gestart met de ggz, thuiszorg, eerstelijnszorg en de langdurige zorg. Samen met zorgaanbieders, zorgverzekeraars, huisartsen, patiëntenorganisaties en het ministerie zal worden gezorgd voor heldere communicatie voor patiënten en verzekerden. De NZa heeft in samenwerking met veldpartijen een eerste overzicht opgesteld, waaruit een actuele indicatie van de uitgestelde zorgvraag blijkt.</p> <p>Aanbod van extra personeel in de zorg: subsidie Op www.extrahandenvoordezorg.nl wordt de vraag naar en het aanbod van extra personeel voor de zorg (regionaal) samengebracht. Het platform is een samenwerkingsverband van brancheorganisaties, vakbonden, regionale werkgeversorganisaties, beroepsverenigingen, private initiatieven en het ministerie van VWS. Om het benutten van dit aanbod te stimuleren wordt voor alle werkgevers in Zorg & Welzijn een bijdrage in de inwerk- en (bij)scholingskosten mogelijk gemaakt. VWS voegt een extra categorie subsidiabele activiteiten toe aan de subsidie SectorplanPlus.</p> <p>Cliëntenorganisaties Cliëntenorganisaties als KansPlus staan in contact met het Ministerie van VWS. De bezoekregeling voor de gehandicaptenzorg is door de LFB in begrijpelijke taal opgesteld.</p> <p>Zorgen over gezondheid en uitblijvende zorgverlening nemen toe PatiëntenfederatieNederland meldt dat zorgen toenemen nu bezoeken aan ziekenhuis en huisarts vaak niet mogelijk zijn, fysiotherapie grotendeels stilligt en mensen geen of minder thuiszorg dan wel mantelzorg krijgen. Dat blijkt uit onderzoek lopend tot 14 april.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

3B. ZORGVERPLICHTINGEN <i>Patiënt, cliëntperspectief</i>	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Beschermde opvang <i>Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen</i> VWS heeft in samenwerking met Valente, VNG en Como een richtlijn opgesteld over de organisatie van opvang van dak- en thuisloze mensen. De nachtopvang dient open te blijven en daarnaast worden vaker inlooplocaties georganiseerd, met inachtneming van de RIVM richtlijnen, zoals 1,5 meter afstand houden en de hygiënevoorschriften.</p> <p>Geschillencommissie zorg De geschillencommissie(s) zorg zijn open en willen zo goed mogelijk van dienst zijn. Wel zijn alle zittingen geannuleerd en kunnen ook geen nieuwe mondelinge behandelingen worden ingepland.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

4. MEDEWERKERSPERSPECTIEF/ BEROEPSVERENIGINGEN	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Maatregel: Kinderopvang en scholen open voor mensen met cruciale beroepen.</p> <p>Plichten als werkgever Denk eraan dat u op grond van artikel 7:611 en de Arbowet verantwoordelijk bent voor een veilige en gezonde werkomgeving.</p> <p>Een goed werknemer heeft echter wel de redelijke instructies aanwijzingen van een werkgever op te volgen. Dit betekent dat werknemers instructies rond aangescherpte hygiënemaatregelen op moeten volgen.</p> <p>Ook wanneer een werknemer besmet is met het virus en thuis niet kan werken moet in beginsel het loon worden doorbetaald.</p>		<p>Veiligheid: Arbowet</p> <p>Een goed werknemer heeft de redelijke instructies en aanwijzingen van een werkgever op te volgen. Dit betekent ook dat werknemers instructies rond aangescherpte hygiënemaatregelen op moeten volgen.</p>

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

4. MEDEWERKERSPERSPECTIEF / BEROEPSVERENIGINGEN	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Thuiswerken Op grond van de Arbowet heeft de werkgever een verplichting zorg te dragen voor een ergonomisch verantwoorde thuiswerkplek, denk aan bureau, stoel of beeldscherm. Kosten voor een ergonomische inrichting komen niet voor rekening van de werknemer. Hoe langer de periode van het (nu nog vaak plotse, onvoorziene) thuiswerken duurt, hoe meer van de werkgever kan worden verlangd. Onderneem dus de nodige acties, want de werkgever kan uiteindelijk aansprakelijk worden gesteld voor fysieke of psychische klachten door een onverantwoorde thuiswerkplek.</p> <p>Contactpunt psychosociale ondersteuning zorgprofessionals ARQ IVP heeft een contactpunt opengesteld voor zorgprofessionals en hun leidinggevendenden voor vragen, zorgen en noden met betrekking tot COVID-19.</p> <p>Algemene ledenvergadering: Het organiseren van een ALV voor belangrijke besluiten zoals de jaarstukken kan niet meer fysiek plaatsvinden. De Nederlandse wet biedt geen mogelijkheid om een ALV volledig digitaal te organiseren, de statuten zullen moeten worden geraadpleegd. Staat er niks in de statuten over het organiseren van een digitale ALV, dan is het in beginsel niet mogelijk. Er zijn alternatieve wijzen om een ALV te organiseren in coronatijd, indien de statuten dit mogelijk maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volmacht, waarbij niet iedereen fysiek aanwezig hoeft te zijn; • Hybride vergadering: een fysieke vergadering waarbij de leden er echter ook voor kunnen kiezen om niet (fysiek) aanwezig te zijn, maar op afstand live mee te kijken met wat besproken wordt en digitaal een stem uit te brengen. • Besluit buiten vergadering 		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

4. MEDEWERKERSPERSPECTIEF/ BEROEPSVERENIGINGEN	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Spoedwetsvoorstel overleg- en besluitvormingsprocedures van rechtspersonen De ministerraad heeft ingestemd met een spoedwetsvoorstel voor de overleg- en besluitvormingsprocedures van rechtspersonen. Zo moet het mogelijk worden fysiek voorgeschreven overleg- en besluitvormingsprocedures te vervangen door elektronische communicatie. Leden dan wel aandeelhouders moeten optimaal deel kunnen nemen aan de vergadering, en tevoren dan wel tijdens de vergadering vragen kunnen indienen, die uiterlijk op de vergadering worden beantwoord. Termijnen voor het houden van een A(L)V en het opmaken van de jaarrekening kunnen worden uitgesteld. Op 7 april heeft de Eerste Kamer ingestemd met de spoedwet.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

5. GEGEVENSUITWISSELING	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Zorg op afstand & privacy</p> <p>Wanneer zorgaanbieders onder druk komen te staan en al hun aandacht moeten richten op continuïteit van zorg, waarbij ook geïntensiveerde of nieuwe samenwerkingen kunnen komen kijken, kan het voldoen aan privacy wet- en regelgeving onder druk komen te staan. Met de coronacrisis is het van cruciaal belang geworden dat waar mogelijk zorg op een goede manier op afstand verleend kan worden. Met de digitale middelen die tegenwoordig beschikbaar zijn, zijn daar in beginsel genoeg mogelijkheden voor. Het is (en blijft) echter wel belangrijk dat verantwoord met de privacy van de cliënt wordt omgegaan.</p> <p>Zorgaanbieders hebben te maken met de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG). In juridische zin zijn zorgaanbieders de zogenaamde verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens van de cliënt. Eén van de plichten die een verwerkingsverantwoordelijke heeft is om passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen te nemen. Dit betekent dat er beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen die van een passend beveiligingsniveau zijn. Dat geldt dus ook voor zorg die op afstand wordt verleend waar immers (gevoelige) informatie over patiënten wordt gedeeld. Bij het kiezen van de juiste beveiligingsmaatregel moet een zorgorganisatie de volgende elementen in overweging nemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De stand van de techniek en de uitvoeringskosten afgezet tegen de aanwezige risico's voor betrokkenen. • De aard of gevoeligheid van de persoonsgegevens die moeten worden beschermd. <p>Zorgorganisaties kunnen gebruikmaken van diensten die het mogelijk maken om zorg op afstand te verlenen, bijvoorbeeld aanbieders van apps. Met gratis diensten kunnen vaak geen afspraken worden gemaakt over de manier waarop zij omgaan met persoonsgegevens. Wanneer tegen betaling gebruik wordt gemaakt van een dienst kan dat wel. Zorgorganisaties wordt dan ook geadviseerd om waar mogelijk gebruik te maken van (betaalde) diensten waarbij afspraken gemaakt kunnen worden over de omgang met en beveiliging van persoonsgegevens.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

5. GEGEVENSUITWISSELING	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>‘Beeldbellen’ Op 20 maart heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven overheden en bedrijven tijdens de coronacrisis ruimte te geven om zich te concentreren op de bestrijding van het virus. Maar de toezichthouder blijft ingrijpen waar privacy echt in gevaar is. Met betrekking tot zorgaanbieders geldt het volgende: ‘Privacy moet goede zorg nooit in de weg zitten, zeker nu niet.’ Hoewel veel zorgaanbieders beveiligd kunnen beeldbellen, geldt dat niet voor alle. De AP stelt dat wanneer het echt niet anders kan, consumentenapps als FaceTime of Skype gebruikt kunnen worden. Wees daarbij voorzichtig: gebruik het alleen bij hoge uitzondering en deel via deze apps zo min mogelijk gevoelige gegevens.</p> <p>Blijf in redelijkheid en met voorzichtigheid handelen. ActiZ wees er per brief op dat instellingen wanneer noodzakelijk soepeler moeten kunnen bewegen in het kader van AVG-eisen.</p> <p>Een bredere inzet van beeldbellen ten tijde van de Coronacrisis wordt door de KNMG toegejuicht, maar artsen worden wel opgeroepen om onveilige toepassingen te mijden. Consumentenapps als Skype, Zoom, Hangouts, Facetime en Whatsapp voldoen niet aan de beveiligingseisen die wet- en regelgeving stellen.</p> <p>Keuzehulp privacy bij videobel-apps De AP heeft een Keuzehulp privacy voor videobel-apps opgesteld waarin bij 13 veelgebruikte apps de belangrijkste privacyaspecten worden beschouwd.</p> <p>De European Data Protection Board heeft middels persbericht laten weten dat werkgevers in het belang van de volksgezondheid of een vitaal belang (art. 6 AVG) gegevens van werknemers mogen verwerken.</p> <p>Terughoudendheid is echter gewenst, omdat de AP heeft laten weten dat werkgevers in bijna geen enkel geval gezondheidsgegevens van werknemers mag verwerken. Dat is voorbehouden aan een bedrijfsarts of arbodienst. Houdt in het oog dat het per situatie verschilt, en dat het er ook toe doet welke gegevens van een werknemer zouden worden verwerkt.</p>		

CORONA FACTSHEET VOOR DE ZORG: TOP 5 AANDACHTSPUNTEN - versie t/m 22 april 2020

5. GEGEVENSUITWISSELING	Zorgorganisaties/MKB	ZZP-er (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)	In loondienst (zie ook stakeholders overzicht voor uitgebreide informatie)
	<p>Belangrijkste huisartsinformatie tijdelijk te raadplegen Het ministerie van VWS heeft bekendgemaakt dat het tijdelijk mogelijk wordt voor dokters op huisartsenposten en spoedeisende hulp om de belangrijkste huisartsgegevens van patiënten te raadplegen. Normaal is toestemming vooraf nodig, met de tijdelijke maatregel hoeft dit niet meer. Ruim 8 miljoen Nederlanders die geen voorkeur hebben aangegeven worden nu geregistreerd als ‘corona opt in’. Als mensen dit toch niet willen, kunnen zij dit aangeven bij de huisarts of via volggezorg.nl (opt-out). De maatregel is genomen in samenwerking met de AP, de IGJ en het OM.</p> <p>Apps ter bestrijding van het coronavirus Het ministerie van VWS heeft bedrijven en deskundigen uitgenodigd mee te denken over de ontwikkeling en inzet van apps. Voorstellen konden worden aangeleverd tot dinsdag 14 april. Nadat VWS in het weekend van 18 en 19 april een ‘appathon’ had georganiseerd met 7 deelnemende teams, bleek dat er nog het nodige huiswerk is voor de ontwikkelaars. Op 21 april maakt het kabinet op basis van adviezen van experts bekend van de volgende stap is in de besluitvorming over de mogelijke inzet van apps.</p> <p>Op 20 april heeft de AP middels bericht laten weten dat de privacy van de 7 ‘corona-apps’ niet is aangetoond. Het ministerie heeft de kaders onvoldoende duidelijk gesteld en de voorstellen van de ontwikkelaars zijn niet uitgewerkt genoeg om een oordeel te geven over de mate van bescherming van gevoelige gegevens. ‘Natuurlijk zal de AP eventuele voorstellen voor apps opnieuw beoordelen, mocht de overheid dat vragen. Maar alleen als de effectiviteit, de kaders, de plannen en de apps beter uitgewerkt zijn.’¹¹</p> <p>Minister de Jonge heeft in een kamerbrief laten weten een app te willen bouwen door een team dat hij zelf samen gaat stellen. Het ontwerp van de app wordt volledig openbaar. Minister de Jonge verwacht over 4 weken een goed vervolgbesluit te kunnen nemen over of en hoe dergelijke apps kunnen worden ingezet.</p>		

¹¹ Eerder liet de AP [al weten](#) scherp te letten op de borging van de privacy bij dergelijke apps.

BOUF